
Plenarinio posėdžio dokumentas

A8-0266/2017

25.7.2017

PRELIMINARUS PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu
(COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas
Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

Pranešėjos: Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Anna Maria Corazza Bildt

(Bendri komitetų posėdžiai. Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnis)

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
MAŽUMOS NUOMONĖ	15
MAŽUMOS NUOMONĖ	16
TEISĖS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ	17
ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA	23
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	24

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu

(COM(2016) 0109 – 2016/0062(NLE))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo (COM(2016)0109),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo, kuri buvo pateikta pasirašyti 2011 m. gegužės 11 d. Stambule (toliau – Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalies antrąją pastraipą,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 8, 19, 157, 216 straipsnius ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą,
- atsižvelgdamas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21, 23, 24, 25 ir 26 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, priimtas 1995 m. rugsėjo 15 d. Jungtinių Tautų ketvirtojoje pasaulinėje moterų konferencijoje, ir į vėlesnius rezultatų dokumentus, priimtus specialiuose Jungtinių Tautų posėdžiuose „Pekinas + 5“ (2000 m.), „Pekinas + 10“ (2005 m.), „Pekinas + 15“ (2010 m.) ir „Pekinas + 20“ (2015 m.),
- atsižvelgdamas į žmogaus teisių, ypač moterų teisių, srities Jungtinių Tautų teisinių priemonių, pvz., Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto, Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto, Konvencijos dėl kovos su žmonių prekyba ir trečiųjų asmenų išnaudojimu prostitucijos tikslams, Konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir jos fakultatyvinio protokolo, Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, 1951 m. Konvencijos dėl pabėgėlių statuso ir negražinimo principo ir Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos, nuostatas,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvenciją, prie kurios yra prisijungusi ES, įskaitant Europos Sąjungai 2015 m. pateiktas Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto Baigiamąsias pastabas, kuriose ES raginama prisijungti prie Stambulo konvencijos, kaip būdo apsaugoti neįgalias moteris ir mergaites nuo smurto,
- atsižvelgdamas į savo pranešimą apie Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimą, kuriame Europos Sąjunga raginama prisijungti prie Stambulo konvencijos – tai būtų dar vienas žingsnis pirmyn siekiant kovoti su smurtu prieš neįgalias moteris ir mergaites,

- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto 2016 m. rugpjūčio 26 d. priimtą Bendrąją pastabą dėl Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos 6 straipsnio dėl neįgalių moterų ir mergaičių,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m.¹,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl smurto prieš moteris panaikinimo², savo 2011 m. balandžio 5 d. rezoliuciją dėl naujos ES kovos su smurtu prieš moteris politikos programos prioritetų ir metmenų³ ir savo 2013 m. vasario 6 d. rezoliuciją „JT Moterų padėties komisijos 57-oji sesija. Visų formų smurto prieš moteris ir mergaites prevencija ir panaikinimas“⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 25 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl kovos su smurtu prieš moteris⁵ ir Europos pridėtinės vertės vertinimą,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo⁶,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtą Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020 m.),
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl smurto prieš moteris ir mergaites ir kovos su visų formų jų diskriminacija,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 3 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ (SWD(2015)0278),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 9 d. rezoliuciją dėl galių mergaitėms suteikimo ES pasitelkiant švietimą⁷,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 7 d. trijų (ES pirmininkavusios, pirmininkaujančios ir pirmininkausiančios) valstybių narių grupės deklaraciją dėl lyčių lygybės, kurią pateikė Nyderlandai, Slovakija ir Malta,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR⁸,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 13 d. Direktyvą 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio⁹ ir į 2013 m. birželio 12 d. Reglamentą (ES) Nr. 606/2013 dėl apsaugos

¹ OL C 407, 2016 11 4, p. 2.

² OL C 285 E, 2010 10 21, p. 53.

³ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 26.

⁴ OL C 24, 2016 1 22, p. 8.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0126.

⁶ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0451.

⁷ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0312.

⁸ OL L 315, 2012 11 14, p. 57.

⁹ OL L 338, 2011 12 21, p. 2.

priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose¹,

- atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos² ir į 2011 m. gruodžio 13 d. Direktyvą 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR³,
- atsižvelgdamas Direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) ir į Direktyvą 2004/113/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, kuriose pateikiamos priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo apibrėžtys ir smerkiami tokie veiksmai,
- atsižvelgdamas į Komisijos galimo ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos planą, paskelbtą 2015 m. spalio mėn.,
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 16 d. Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro trečiosios ketvirčio veiklos ataskaitos nuostatas, susijusias su smurto dėl lyties apibrėžtimi Stambulo konvencijoje,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 3 d. Maltoje priimtą Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės, Europos Komisijos ir Europos Parlamento bendrą pareiškimą, kuriame raginama siekti, kad ES greitai prisijungtų prie Stambulo konvencijos dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2014–2015 m.⁴ ir į savo 2015 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2013 m.⁵,
- atsižvelgdamas į savo teminio skyriaus „Piliečių teisės ir konstituciniai reikalai“ 2016 m. tyrimą „Žinios ir praktinė patirtis. Savigynos vaidmuo siekiant smurto prieš moteris prevencijos“, visų pirma susijusį su savigynos treniruočių indėliu įgyvendinant Stambulo konvencijos 12 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 5 dalį,
- atsižvelgdamas į bendrus Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto preliminarų pranešimą ir Teisės reikalų komiteto nuomonę (A8-0266/2017),

---

¹ OL L 181, 2012 6 29, p. 4.

² OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

³ OL L 335, 2011 12 17, p. 1.

⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0073.

⁵ OL C 316, 2016 8 30, p. 2.

- A. kadangi lyčių lygybė yra viena pagrindinių vertybių ES; kadangi teisė į vienodas sąlygas ir nediskriminavimą yra pamatinė teisė, įtvirtinta Sutartyse ir Pagrindinių teisių chartijoje, ir šios teisės turėtų būti visiškai paisoma, ji turėtų būti skatinama ir taikoma teisėkūroje, praktikoje, teismo praktikoje ir kasdiniame gyvenime; kadangi remiantis lyčių lygybės indeksu nė viena ES šalis dar iki galo nepasiekė lyčių lygybės; kadangi smurtas dėl lyties yra ir lyčių nelygybės priežastis, ir padarinys;
- B. kadangi prekyba žmonėmis ir modernių formų vergija, nuo kurių dažniausiai nukenčia moterys, vis dar gajos ES;
- C. kadangi valstybės narės turi pripažinti, jog tai, kad įvyko smurto aktas, jau reiškia, kad visuomenė neatliko savo pirmaeilės apsaugos pareigos ir kad vienintelė likusi alternatyva nuo to momento yra atsakomosios priemonės reaguojant į tai, kas atsitiko, pvz., žalos kompensavimas aukoms ir nusikaltėlių persekiojimas;
- D. kadangi ES, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turi imtis visų reikiamų priemonių visų moterų ir mergaičių teisėms propaguoti ir apsaugoti, kad jos gyventų nepatirdamos nei fizinio, nei psichologinio smurto nei viešajame gyvenime, nei privačiajame gyvenime;
- E. kadangi smurtas dėl lyties neturėtų būti vertinamas aplaidžiai arba laikomas klausimu, kurį galima atidėti ir spręsti vėliau, nes vien tik ES tokį smurtą patiria daugiau negu 250 mln. moterų ir mergaičių, jis turi didžiulį poveikį visuomenei, dėl jo didėja baimė ir susiskaidymas, be to, jis prisideda prie streso ir psichikos ligų, nes kelia grėsmę pusės gyventojų saugumui; kadangi Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) apskaičiavo, kad seksualinis smurtas ES visuomenei atsieina 226 mlrd. EUR per metus;
- F. kadangi smurtas prieš moteris¹ ir fizinis bei psichologinis smurtas dėl lyties yra plačiai paplitęs visoje ES; kadangi tokio pobūdžio smurtas turi būti laikomas ekstremalia diskriminacijos forma ir žmogaus teisių pažeidimu; kadangi dėl tokio smurto nukenčia visiems visuomenės sluoksniams priklausančios moterys, neatsižvelgiant į jų amžių, išsilavinimo lygį, pajamas, socialinę padėtį ir kilmės ar gyvenamąją šalį; be to, kadangi toks smurtas yra didžiausia kliūtis lyčių lygybei, taip pat ir ekonominiu bei politiniu aspektais; kadangi reikia imtis papildomų priemonių siekiant skatinti moteris, nukentėjusias nuo smurto, pranešti apie patirtus įvykius ir kreiptis pagalbos, taip pat užtikrinti, kad joms būtų suteikta derama, jų poreikius atitinkanti pagalba, jos būtų informuojamos apie jų teises ir galėtų kreiptis į teismą siekiant užtikrinti, kad nusikaltėliai būtų persekiojami baudžiamąja tvarka;
- G. kadangi iš 2014 m. kovo mėn. paskelbtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ataskaitos „Smurtas prieš moteris: ES masto tyrimas“ matyti, kad trečdalis visų Europoje gyvenančių moterų bent kartą būdamos suaugusios patyrė fizinio ar seksualinio smurto veiksmus, 20 proc. patyrė priekabiavimą internete, viena iš dvidešimties buvo išprievartauta ir daugiau kaip dešimtadalis patyrė seksualinį smurtą panaudojant jėgą;
- H. kadangi viena iš dešimties moterų yra patyrusi seksualinį priekabiavimą ar tapusi

---

¹ Stambulo konvencijoje pateikta sąvokos „moteris“ apibrėžtis apima ir jaunesnes nei 18 metų mergaites (3 straipsnis).

persekiojimo (angl. *stalking*) auka pasitelkiant naujas technologijas; kadangi 75 proc. moterų, einančių su sprendimų priėmimo susijusias pareigas, susiduria su seksualiniu priekabiavimu; kadangi tai rodo, kad jokia moteris arba mergaitė, neatsižvelgiant į amžių ir visuomeninę padėtį, nėra apsaugota nuo seksualinio smurto;

- I. kadangi turi būti imamasi priemonių siekiant kovoti su besiformuojančiu smurto dėl lyties internete reiškiniu, įskaitant patyčias, priekabiavimą ir bauginimą, ypač kalbant apie jaunas moteris ir mergaites bei LGBTI asmenis;
- J. kadangi ES piliečiai ir gyventojai nevienodai saugomi nuo smurto dėl lyties, nes nėra Europos masto strategijos, įskaitant teisės aktą, ir įvairiose valstybėse narėse vadovaujamosi skirtingomis koncepcijomis bei taikomos skirtingos teisės nuostatos, kiek tai susiję su, be kita ko, nusikalstamų veikų apibrėžtimi ir teisės aktų taikymo sritimi, todėl jie išlieka pažeidžiami tokiam smurtui; kadangi esama skirtumų taip ir kalbant apie informacijos teikimą, saugaus būsto pasiūlą ir galimybę tokį būstą gauti, pagalbos paslaugas ir teises;
- K. kadangi smurtas prieš moteris yra tiesiogiai susijęs su netolygiu moterų ir vyrų galių pasiskirstymu, seksizmu ir lyčių stereotipais, kurie lėmė vyrų dominavimą moterų atžvilgiu ir moterų diskriminavimą bei užkirto kelią visapusiškai moterų pažangai;
- L. kadangi smurtas prieš moteris prisideda prie įsigalėjusios lyčių nelygybės, nes varžo aukų įsidarbinimo galimybes, o tai turi neigiamą poveikį jų finansiniam savarankiškumui ir apskritai ekonomikai;
- M. kadangi svarbi priežastis, kodėl moterys nepraneša apie seksualinį smurtą, yra jų ekonominė priklausomybė nuo smurtautojo;
- N. kadangi dėl ypač didelio skurdo padidėja smurto ir kitų formų išnaudojimo pavojus, kuris trukdo visaverčiam moterų dalyvavimui visose gyvenimo srityse ir lyčių lygybei;
- O. kadangi reikia dėti daugiau pastangų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ir paskatinti moteris dalyvauti politiniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime ir padidinti vadovaujamas pareigas užimančių moterų matomumą, kad būtų galima įveikti sudaiktinimą ir smurto dėl lyties kultūrą;
- P. kadangi Stambulo konvencijoje nustatyta, kad visos jos nuostatos, ypač susijusios su priemonių, skirtų aukų teisėms ginti, taikymu, vykdomos nediskriminuojant dėl lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ir kitų įsitikinimų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo nacionalinei mažumai, turto, kilmės, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, amžiaus, sveikatos būklės, neįgalumo, šeiminės padėties, migrantų arba pabėgėlių statuso ar kito statuso;
- Q. kadangi neįgalioms moterims kyla 1,5–10 kartų didesnis pavojus patirti smurtą dėl lyties, o dėl jų priklausomumo šioms moterims dar sunkiau pranešti apie smurtą; kadangi neįgalios moterys ir mergaitės nesudaro vienalytės grupės – ši grupė apima moteris, kurių statusas ir padėtis skiriasi ir kurios turi įvairiausių tipų sveikatos sutrikimų, pvz., fizinio, psichosocialinio, intelektinio ar jutiminio pobūdžio, su funkciniais sutrikimais arba be jų; kadangi pagal Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvenciją prie šios konvencijos prisijungusios valstybės įpareigojamos imtis

priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad neįgalios moterys visapusiškai ir lygiomis teisėmis galėtų naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis;

- R. kadangi tam tikroms grupėms priklausančios moterys ir mergaitės, pvz., migrantės, pabėgėlės, prieglobsčio prašytojos, neįgalios moterys ir mergaitės, lesbietės ir biseksualios moterys, translyčiai ir interseksualūs asmenys bei romų tautybės moterys, susiduria su daugialypės diskriminacijos pavojumi ir didesne smurto rizika dėl seksistinių motyvų kartu su rasizmu, ksenofobija, homofobija, transfobija ir interseksfobija, joms taip pat gresia didesnė diskriminavimo dėl amžiaus, negalios, etninės kilmės ar religijos rizika; kadangi Europos moterys susiduria su įvairių, kartais persipinančių formų diskriminacija ir tai joms trukdo kreiptis į teismą, jos negali naudotis paramos ir apsaugos paslaugomis bei pagrindinėmis savo teisėmis; kadangi įgyvendinant apsaugos priemones moterims turėtų būti suteikiamos specialios paramos paslaugos;
- S. kadangi smurtas prieš moteris, įskaitant smurtą šeimoje, pernelyg dažnai laikomas privačiu reikalu ir yra pernelyg lengvai toleruojamas; kadangi iš tiesų tai yra sistemingas pagrindinių teisių pažeidimas ir sunkus nusikaltimas, už kurį turi būti baudžiama; kadangi nebaudžiamumas turi baigtis užtikrinant baudžiamąjį nusikaltimų vykdytojų persekiojimą ir tinkamą pagalbą ir teisminių institucijų pripažinimą nuo smurto nukentėjusioms moterims ir mergaitėms, kad smurto aukos galėtų išsivaduoti iš užburto tylos ir vienišumo rato, neatsižvelgiant į jų geografinę kilmę ir socialinį sluoksnį;
- T. kadangi tarp valstybių narių esama didelių kultūrinių skirtumų, kiek tai susiję su tikimybe, kad nukentėjusios moterys praneš apie šalyje įvykdytą išžaginimą arba seksualinius išpuolius, ir oficialioje statistikoje labiau atsispindi ši tendencija, o ne faktinis šalyje įvykdytų išžaginimų ar seksualinių išpuolių skaičius;
- U. kadangi daugeliu atvejų moterų žmogžudystes įvykdo jų sutuoktiniai, buvę sutuoktiniai, partneriai arba buvę partneriai, kurie nesutinka su santuokos ar santykių nutraukimu;
- V. kadangi smurto dėl lyties kaltininkas dažnai yra gerai aukai pažįstamas asmuo, auka dažnai yra nuo jo priklausoma, todėl didėja jos baimė pranešti apie smurtą;
- W. kadangi lyčių stereotipai ir seksizmas (įskaitant seksistines neapykantą kurstančias kalbas), su kuriais susiduriama pasaulio mastu realiame gyvenime ir internete, tiek viešajame, tiek privačiajame gyvenime, yra viena iš esminių visų formų smurto prieš moteris priežasčių;
- X. kadangi patirtas fizinis, seksualinis arba psichologinis smurtas ir prievarta palieka aukoms labai gilius pėdsakus ir dėl to jos gali patirti fizinę, seksualinę, emocinę ar psichologinę žalą arba ekonominių nuostolių; kadangi tuo pačiu daromas poveikis jų šeimos nariams ir giminaičiams, taip pat visai visuomenei; kadangi vaikams nereikia tiesiogiai patirti smurto, kad būtų laikomi aukomis, nes jie traumuojami, jei mato smurtą šeimoje;
- Y. kadangi Stambulo konvencijos 3 straipsnyje aiškiai apibrėžiama, kad „smurtas dėl lyties“ reiškia smurtą, kuris nukreiptas prieš moterį dėl to, kad ji yra moteris arba kurį neproporcingai dažnai patiria moterys, o „lytį“ apibrėžia kaip socialiai susiformavusius

- vaidmenis, elgseną, veiklas ir bruožus, kurios tam tikra visuomenė priskiria kaip tinkamus moterims ir vyrams;
- Z. kadangi siekiant sumažinti apytikrį nepraneštų atvejų skaičių būtina, kad valstybės narės turėtų pakankamai institucijų, veikiančių tam, kad moterys jaustųsi saugios ir galėtų pranešti apie smurtą dėl lyties;
- AA. kadangi tik politikos priemonių rinkinys, apimantis teisėkūros ir neteisėkūros priemonės, įskaitant infrastruktūros, teises, teismines, kultūros, švietimo, socialines ir sveikatos priežiūros priemones, taip pat priemones, kuriomis aukoms sudaromos palankesnės sąlygos apsirūpinti būstu ir įsidarbinti, įskaitant prieglobsčio suteikimą nukentėjusiosioms, ir moterų dalyvavimas lygiomis teisėmis visose visuomenės srityse gali iš esmės sumažinti smurtą prieš moteris ir smurtą dėl lyties bei jo pasekmes; kadangi pilietinė visuomenė ir ypač moterų organizacijos labai svariai prisideda prie visų formų smurto prevencijos ir kovos su juo, o jų darbas turėtų būti pripažįstamas, skatinamas ir remiamas, kad jos galėtų jį kuo geriau atlikti;
- AB. kadangi mergaičių ir moterų švietimas ir mokymas yra svarbi Europos vertybė, viena iš pagrindinių žmogaus teisių ir būtiną galių mergaitėms ir moterims suteikimo elementas socialiniu, kultūriniu ir profesiniu lygmenimis, taip pat būtiną elementą siekiant visapusiškai naudotis visomis kitomis socialinėmis, ekonominėmis, kultūrinėmis ir politinėmis teisėmis ir atitinkamai užkirsti kelią smurtui prieš mergaites ir moteris;
- AC. kadangi tik valstybės gali užtikrinti nemokamą privalomą visuotinį švietimą, kuris yra būtina sąlyga, kad būtų galima užtikrinti vienodas galimybes abiejų lyčių atstovams;
- AD. kadangi Stambulo konvencijoje pabrėžiama, jog turi pasikeisti mąstymo būdas ir požiūris, kad būtų galima nutraukti amžiną smurto dėl lyties ciklą; kadangi šiuo aspektu būtina visais lygmenimis ir bet kokio amžiaus asmenims užtikrinti švietimą apie moterų ir vyrų lygybę, iš stereotipų išlaisvintą požiūrį į lyčių vaidmenis ir pagarbą asmens neliečiamybei; kadangi savigynos treniruotės yra veiksminga priemonė siekiant sumažinti viktimizaciją ir jos neigiamą poveikį, nes tokiu būdu metamas iššūkis lyčių stereotipams ir suteikiama daugiau galių moterims ir mergaitėms;
- AE. kadangi visų valstybių narių prisijungimas prie Stambulo konvencijos labai padėtų kurti integruotą politiką ir skatinti tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su visų formų smurtu prieš moteris;
- AF. kadangi ES turi siekti pažangos siekiant panaikinti smurtą dėl lyties (įskaitant seksualinio smurto kaip karo ginklo naudojimą) kaimyninėse šalyse ir visame pasaulyje ir tai yra dalis pasaulinio masto pastangų, dedamų įgyvendinant darnaus vystymosi tikslus;
- AG. kadangi Stambulo konvencija yra įvairialypis susitarimas, kuriuo sudaroma galimybė prie jos lygiagrečiai prisijungti ir ES, ir valstybėms narėms;
- AH. kadangi Stambulo konvenciją pasirašė visos valstybės narės, tačiau iki šiol tik 14 ją ratifikavo; kadangi ES prisijungimas prie šios konvencijos neatleidžia valstybių narių nuo konvencijos ratifikavimo nacionaline tvarka;

- AI. kadangi Stambulo konvencijos ratifikavimas reiškia, kad turi būti užtikrinamas tinkamas šios konvencijos vykdymas, ji turi būti veiksmingai įgyvendinama ir jai turi būti skiriami pakankami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai;
1. palankiai vertina tai, kad 2016 m. kovo 4 d. Komisija pasiūlė, kad ES prisijungtų prie Stambulo konvencijos, t. y. pirmosios išsamios teisiškai privalomos priemonės dėl smurto prieš moteris ir smurto dėl lyties, įskaitant smurtą šeimoje, prevencijos ir kovos su juo tarptautiniu lygmeniu¹;
  2. palankiai vertina tai, kad Taryboje 2017 m. birželio 13 d. buvo pasirašytas dokumentas dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad apsiribojus dviem sritimis, t. y. klausimais, susijusiais su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose ir prieglobsčiu bei negražinimu, atsiranda teisinis netikrumas dėl ES prisijungimo masto ir kyla abejonių dėl šios konvencijos įgyvendinimo;
  3. smerkia bet kokių formų smurtą prieš moteris ir apgailestauja dėl to, kad moterys ir merginos dažnai susiduria su smurtu šeimoje, seksualiniu priekabiavimu, psichologiniu ir fiziniu smurtu, persekiojimu, seksualiniu smurtu, prievartavimu, priverstinėmis santuokomis, moters lytinių organų žalojimu, priverstiniais abortais, priverstine sterilizacija, seksualiniu išnaudojimu ir prekyba žmonėmis, taip pat kitų formų smurtu, – visa tai yra sunkūs moterų ir merginų žmogaus teisių ir orumo pažeidimai; pabrėžia, kad pagal Stambulo konvenciją kultūra, papročiai, religija, tradicijos ar vadinamoji „garbė“ negali būti smurtinių veiksmų prieš moteris pateisinimas; smerkia tai, kad vis daugiau moterų ir merginų tampa smurto dėl lyties aukomis internete ir socialiniuose tinkluose; ragina valstybes nares priimti konkrečias priemones šių naujų formų nusikaltimų, įskaitant šantažą grasinant pavišinti intymaus pobūdžio informaciją, vaikų viliojimą, vujarizmą ir pornografijos skleidimą keršto tikslais, problemai spręsti ir aukoms, patyrusioms dideles traumas, kartais privedančias net iki savižudybės, apsaugoti;
  4. pabrėžia, kad atsisakymas užtikrinti lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūrą, paisyti su tuo susijusių teisių ir teikti susijusias paslaugas, įskaitant saugius ir teisėtus abortus, yra smurto prieš moteris ir mergaites forma; pabrėžia, kad tik pačios moterys ir mergaitės turi priimti sprendimus dėl savo kūno ir seksualumo; ragina visas valstybes nares užtikrinti išsamų lytinį švietimą, moterų galimybes naudotis šeimos planavimo priemonėmis ir įvairiomis reprodukcinės ir lytinės sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant šiuolaikinius kontracepcijos metodus bei saugų ir teisėtą abortą;
  5. pabrėžia, kad 1998 m. liepos 17 d. Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 7 straipsnyje priverstinis nėštumas apibrėžiamas kaip nusikaltimas žmogiškumui ir kad tai yra tam tikros formos smurtas prieš moteris dėl lyties, t. y. sunkus moterų ir merginų žmogaus teisių ir orumo pažeidimas;
  6. pabrėžia, kad Stambulo konvencija grindžiama holistiniu, išsamiu ir suderintu požiūriu, kurį taikant didžiausias dėmesys skiriamas nukentėjusiųjų teisėms, smurto prieš moteris ir mergaites ir smurto dėl lyties (įskaitant smurtą šeimoje) klausimas sprendžiamas iš įvairių perspektyvų ir numatomos tokios priemonės, kaip smurto prevencija, kova su diskriminacija, baudžiamosios teisės priemonės kovai su nebaudžiamumu, aukų

---

¹ Žr. Stambulo konvencijos 3 straipsnyje pateikiamas apibrėžtis.

apsauga ir parama joms, vaikų apsauga, moterų pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų apsauga, geresnis duomenų rinkimas, informuotumo didinimo kampanijos arba programos, įskaitant bendradarbiavimą su nacionalinėmis žmogaus teisių institucijomis ir lygybės įstaigomis, pilietine visuomene ir nevyriausybinėmis organizacijomis;

7. pabrėžia, kad Stambulo konvencija yra patikimas pagrindas keisti socialines struktūras, kuriose formuojamas, įteisinamas ir įtvirtinamas smurtas prieš moteris, taip pat joje pateikiami atitinkamų priemonių nustatymo įrankiai; pabrėžia, kad šioje konvencijoje tuo pačiu metu atsižvelgiama į prevenciją, apsaugą ir baudžiamąjį persekiojimą (trijų pakopų požiūris) bei laikomasi išsamaus ir koordinuoto požiūrio, susijusio su išsamaus patikrinimo principu, pagal kurį nustatoma pozityvi pareiga valstybėms veiksmingai reaguoti į visus smurto veiksmus (konvencijos 5 straipsnis);
8. pabrėžia, kad ES prisijungus prie šios konvencijos bus kuriama nuosekli Europos teisinė sistema, siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui dėl lyties, kovoti su juo ir apsaugoti bei remti aukas įgyvendinant tiek ES vidaus, tiek išorės politiką, sudaromos sąlygos geresnei Stambulo konvencijai aktualių ES teisės aktų, programų ir lėšų panaudojimo stebėsenai, aiškinimui ir įgyvendinimui, taip pat geresniam palyginamų suskirstytų duomenų ES lygmeniu rinkimui; mano, kad prisijungdama prie konvencijos ES taps veiksmingesnė moterų teisės srities pasaulinio masto veikėja;
9. prašo Tarybos, Komisijos ir valstybių narių atsižvelgti į šias rekomendacijas:
  - a) paraginti valstybes nares paspartinti derybas dėl Stambulo konvencijos ratifikavimo ir įgyvendinimo; griežtai pasmerkti bandymus atsisakyti priemonių, kurių jau buvo imtasi įgyvendinant Stambulo konvenciją ir kovojant su smurtu prieš moteris;
  - b) paprašyti Komisijos nedelsiant ir neatidėliojant inicijuoti konstruktyvų dialogą su Taryba ir valstybėmis narėmis, bendradarbiaujant su Europos Taryba, kad būtų galima spręsti klausimus, susijusius su valstybių narių išlygomis, prieštaravimais ir abejonėmis, ir, vadovaujantis Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro bendrosiomis pastabomis, patikslinti klaidinančius Stambulo konvencijos aiškinimo būdus, visų pirma kalbant apie „smurto dėl lyties“ ir „lyties“ sąvokų apibrėžtis, pateiktas 3 straipsnio c ir d punktuose;
  - c) visais etapais išsamiai informuoti Parlamentą apie atitinkamus derybų aspektus, kad jis galėtų tinkamai naudotis Sutarčių jam suteiktomis teisėmis pagal SESV 218 straipsnį;
  - d) pasirūpinti, kad ES prisijungtų prie Stambulo konvencijos plačiu mastu ir be jokių apribojimų, nepaisant jau pasirašyto dokumento dėl ES prisijungimo prie šios konvencijos;
  - e) pasirūpinti, kad valstybės narės užtikrintų Stambulo konvencijos įgyvendinimą ir skirtų tinkamų finansinių ir žmogiškųjų išteklių smurto prieš moteris ir smurto dėl lyties (įskaitant smurtą šeimoje) prevencijai, kovai su juo, didesnių galių suteikimui moterims ir mergaitėms ir aukų, ypač gyvenančių vietovėse, kuriose apsaugos paslaugos aukoms neteikiamos arba teikiamos labai ribotai, apsaugai ir žalos joms atlyginimui;

- f) prašyti Komisijos parengti visapusišką ES strategiją dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu dėl lyties, kuri apimtų išsamų kovos su visų formų lyčių nelygybe planą, į kurių būtų įtrauktos visos ES pastangos likviduoti smurtą prieš moteris;
- g) paskirti ES koordinatorių, kuris, ES ratifikavus Stambulo konvenciją, būtų ES atstovas Europos Tarybos Konvencijos Šalių komitete; toks koordinatorius būtų atsakingas už visų formų smurto prieš moteris ir mergaites prevencijos ir kovos su juo politikos ir priemonių koordinavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą;
- h) užtikrinti, kad Parlamentas visapusiškai dalyvautų Stambulo konvencijos stebėsenos procese, kai ES prisijungs prie šios konvencijos; sparčiai susitarti dėl Elgesio kodekso dėl ES ir jos valstybių narių bendradarbiavimo įgyvendinant šią konvenciją, įtraukiant taip pat ir pilietinės visuomenės organizacijas, visų pirma moterų teises ginančias organizacijas;
- i) primygtinai paraginti Komisiją ir valstybes nares parengti Stambulo konvencijos taikymo praktines gaires ir strategijas, siekiant palengvinti sklandų šios konvencijos įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą ją jau ratifikavusiose šalyse, taip pat siekti išsklaidyti dar jos neratifikavusių šalių abejones ir paskatinti jas tai padaryti;
- j) užtikrinti tinkamą visų specialistų, dirbančių su bet kokių smurto veiksmy, patenkančių į šios konvencijos taikymo sritį, aukomis, mokymą, parengti jiems skirtas procedūras ir gaires siekiant išvengti diskriminacijos arba pakartotinės viktimizacijos per teisinius, medicininius ir policijos vykdomus procesus;
- k) užtikrinti prevencines priemones, siekiant atsižvelgti į specialius pažeidžiamų asmenų, pavyzdžiui, neįgalių moterų, moterų pabėgėlių, nukentėjusių vaikų, nėščiųjų, lesbiečių ir biseksualių moterų ir translyčių ir interseksualių asmenų ir asmenų, turinčių papildomų paramos poreikių, poreikius, įskaitant specialiai pritaikytais ir lengvai prieinamas pagalbos paslaugas, kartu su sveikatos priežiūros paslaugomis ir saugiu būstu smurtą dėl lyties patyrusioms moterims ir jų vaikams;
- l) nustatant globos ir lankymo teises atsižvelgti į rimtus smurto prieš moteris ir smurto dėl lyties, įskaitant smurtą šeimoje, incidentus; be to, užtikrinant apsaugą ir teikiant paramą aukoms turėtų būti atsižvelgiama į vaikus, kurie tapo smurto veiksmy liudininkais, teises ir poreikius;
- m) aktyviai skatinti keisti požiūrį ir elgseną ir kovoti su seksizmu ir stereotipiniais lyčių vaidmenimis, taip pat ir skatinant vartoti lyčių požiūriu neutralią kalbą, ir šiuo tikslu dėti bendras pastangas akcentuojant itin svarbų žiniasklaidos ir reklamos šioje srityje vaidmenį ir raginant visus, įskaitant vyrus ir berniukus, aktyviai dalyvauti užkertant kelią bet kokios formos smurtui; todėl ragina valstybes nares priimti ir įgyvendinti aktyvią socialinės įtraukties, kultūrų dialogo, lytinio švietimo ir mokymo apie lyčių santykius, taip pat švietimo žmogaus teisių klausimais ir kovos su diskriminacija politiką bei numatyti ir rengti lyčių lygybės mokymus, skirtus teisėsaugos ir teisminių institucijų

darbuotojams; raginti valstybes nares panaikinti bet kokias kliūtis švietimo sistemose, kad būtų galima užtikrinti tikrą vyrų ir moterų lygybę, ir skatinti visapusiškai siekti šio tikslo;

- n) raginti valstybes nares įgyvendinti politikos priemones, kuriomis būtų siekiama kurti visuomenę be jokio smurto, ir tokiu būdu taikyti Stambulo konvenciją;
  - o) užtikrinti, kad taikant iniciatyvias priemones prieš smurtą būtų pripažįstama su lytimi susijusi tikrovė, kurioje absoliuti dauguma nusikaltimų vykdytojų yra vyrai; raginti valstybes nares dirbti su faktais grindžiamomis smurto mažinimo taktinėmis priemonėmis, siekiant išspręsti šią problemą;
  - p) įgyvendinti būtinas priemones, numatytas pagal Stambulo konvencijos 60 ir 61 straipsnius ir susijusias su migracija ir prieglobsčiu, atsižvelgiant į tai, kad moterys migrantės, tiek turinčios tinkamus dokumentus, tiek jų neturinčios, ir prieglobsčio prašančios moterys turi teisę gyventi nepatirdamos smurto tiek viešajame, tiek privačiajame gyvenime ir kad jos yra ypač pažeidžiamos smurtui dėl lyties, primenant tai, kad smurtas dėl lyties, įskaitant moters lyties organų žalą, gali būti laikomas tam tikra persekiojimo forma ir kad dėl to aukos gali pasinaudoti apsauga, teikiama pagal 1951 m. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso; užtikrinti, kad vykdydamos visas prieglobsčio ir priėmimo procedūras valstybės narės vadovautųsi požiūriu, kuriuo atsižvelgiama į lyčių aspektą, ir laikytųsi negražinimo principo;
  - q) propaguoti biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą kaip kovos su smurtu atitinkamose politikos srityse ir jo prevencijos priemonę, taip pat užtikrinti išteklius ir finansavimą siekiant suteikti galimybę nuo smurto nukentėjusiems ir smurtą išgyvenusiems asmenims kreiptis į teismą;
  - r) gerinti atitinkamų suskirstytų ir palyginamų duomenų apie visų rūšių smurto veiksmus, kuriems taikoma Stambulo konvencija, įskaitant pagal nusikaltimo vykdytojų amžių ir lytį ir nusikaltimo vykdytojo ir aukos santykių pobūdį suskirstytus duomenis, rinkimą bendradarbiaujant su Europos lyčių lygybės institutu ir skatinti parengti bendrą metodiką siekiant palyginti duomenų bazes ir analizę, kad būtų galima geriau suprasti problemas, didinti informuotumą apie valstybių narių veiksmus, kuriais siekiama užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui dėl lyties ir kovoti su tokiu smurtu, taip pat vertinti ir gerinti tokias priemones;
10. pabrėžia, kad siekiant didesnio veiksmingumo priemonės, kuriomis kovojama su smurtu prieš moteris, turėtų būti papildomos veiksmams, kuriais būtų siekiama panaikinti ekonominę nelygybę lyties pagrindu ir skatinamas finansinis moterų savarankiškumas;
11. ragina Komisiją pateikti teisės aktą, kuriuo būtų siekiama paremti valstybių narių pastangas užtikrinti visų formų smurto prieš moteris ir mergaites ir smurto dėl lyties prevenciją ir panaikinti tokį smurtą;
12. prašo Tarybos pradėti taikyti nuostatą dėl pereinamosios priemonės priimančiam vienbalsį sprendimą, kuriuo smurtas prieš moteris ir mergaites (ir kitų formų smurtas dėl lyties) būtų priskiriamas SESV 83 straipsnio 1 dalyje išvardytiems nusikaltimams;

13. ragina Komisiją persvarstyti dabar galiojantį ES pamatinį sprendimą dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis, į jį įtraukiant seksizmą, nusikaltimus dėl neapykantos ir neapykantos kurstymą dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties ypatumų;
14. ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Direktyvą 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio, Reglamentą (ES) dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose ir Direktyvą 2012/29/ES dėl aukų apsaugos, taip pat Direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su ja ir Direktyvą 2011/92/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir jų seksualiniu išnaudojimu;
15. dar kartą ragina Komisiją įkurti Europos smurto dėl lyties observatoriją (vadovaujantis dabartinio Europos lyčių lygybės instituto pavyzdžiu);
16. primygtinai ragina Estiją savo pirmininkavimo Tarybai metu siekti, kad ES greičiau ratifikuotų Stambulo konvenciją;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir Europos Tarybos Parlamentinei Asamblėjai.

MAŽUMOS NUOMONĖ

pagal Darbo tvarkos taisyklių 52a straipsnio 4 dalį

Ana Záborská

Jokioje civilizuotoje visuomenėje negali būti toleruojamas smurtas prieš moteris ir smurtas šeimoje. Visose ES valstybėse narėse baudžiama už smurtą prieš moteris ir vaikus, tokio smurto aukas siekiama apsaugoti, taip pat dedamos nuolatinės pastangos, kad būtų užkirstas kelias tokiam elgesiui. ES lygmeniu programa „Daphne“ – tai svarbi ilgalaikė investicija, kuria siekiama vykdyti prevenciją ir teikti paramą nukentėjusioms moterims. Vis dėlto tik pusė ES valstybių narių nusprendė ratifikuoti Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo, kadangi jų piliečiams vis didesnę susirūpinimą kelia dviprasmiškos šios konvencijos formuluotės ir galimi neigiami jos padariniai.

ES prisijungimas prie šios konvencijos reikštų Sutarčių ir piliečių pagrindinių žmogaus teisių (pavyzdžiui, tėvų teisės prisiimti pagrindinę atsakomybę už savo vaikų auklėjimą ir teisės į religijos laisvę) pažeidimą. Deja, pranešėjos ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas bei Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas nusprendė vadovautis politine būtinybe, kuria grindžiamas Komisijos pasiūlymas. Taip elgdamiesi jie rizikuoja ne tik tuo, kad atitinkamas teisės aktas bus panaikintas, bet ir tuo, kad kils neigiama Europos visuomenės reakcija. Todėl nuoširdžiai tikiuosi, kad Europos Parlamentas, balsuodamas plenariniame posėdyje, nepritars šiam pranešimui ir Komisijos pasiūlymui.

MAŽUMOS NUOMONĖ

pagal Darbo tvarkos taisyklių 52a straipsnio 4 dalį
Marek Jurek

Europos Sąjungos prisijungimas prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo niekaip nepateisinamas ne teisiniu, nei turinio aspektais.

Konvencijos šalys yra valstybės ir jos turi numatytas baudžiamosios teisės priemones, kuriomis kovojama su smurtu šeimoje. Be to, valstybės, padedamos Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje ekspertų grupės (GREVIO), gali užtikrinti, kad ir kitos susitariančiosios šalys laikytųsi įsipareigojimų pagal šią konvenciją. Visose Europos Sąjungos valstybėse narėse smurtas prieš moteris ir smurtas šeimoje laikomas nusikalstama veika, visose valstybėse narėse įstatymai saugo smurto šeimoje aukas. Valstybė, kurioje tokie pažeidimai būtų toleruojami, net negalėtų būti Europos Sąjungos nare.

Pati Sąjunga neturi teisinių priemonių, kad galėtų įgyvendinti šią konvenciją. Prisijungimo prie šios konvencijos priežastis gali būti tik noras įgyti priemonę, kuria naudojantis būtų galima kontroliuoti valstybių narių sprendimus, o tai viršija Sąjungos teises pagal Sutartis (ir atitinkamai prieštarauja teisinės valstybės principui).

Atsižvelgiant į tai, kad nemažai valstybių narių nepritaria šiai konvencijai (taip yra ne dėl akivaizdžios būtinybės kovoti su smurtu neigimo, bet dėl to, koku būdu su tokio smurtu turi būti kovojama), Sąjungos siekis prisijungti prie konvencijos reiškia kišimąsi į valstybėse narėse vykstančias teisėtas diskusijas (įskaitant seniausias ir didžiausias valstybės narės, pvz., Vokietiją). Taigi, tai rodo, kad šiuo atveju kalbama apie ideologiją grindžiamus siekius, kuriais pažeidžiamas teisinės valstybės principas ir ypač kompetencijos suteikimo principas, įtvirtintas ES sutarties 5 straipsnyje.

31.5.2017

TEISĖS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Piliiečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetams

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu (COM(2016)0109 – C8-2016/0062 – 2016/0062(NLE))

Nuomonės referentas: Jiří Maštálka

PA_Consent_Interim

PASIŪLYMAI

Teisės reikalų komitetas ragina atsakingus Piliiečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetus į savo pranešimą įtraukti šiuos pakeitimus:

- A. kadangi lyčių lygybė yra pagrindinė Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) pripažinta Sąjungos vertybė ir tikslas, kuriuos ji įsipareigojo įtraukti į visas savo veiklos sritis; kadangi moterų teisės yra žmogaus teisės, o lyčių lygybė nepaprastai svarbi norint pasiekti bendruosius strategijoje „Europa 2020“ išdėstytus tvaraus augimo, deramo darbo ir socialinės įtraukties tikslus;
- B. kadangi teisė į vienodą požiūrį ir nediskriminavimą yra esminė Sutartyse pripažinta pagrindinė teisė;
- C. kadangi Chartijoje pripažįstama teisė į žmogaus orumą, teisė į gyvybę ir teisė į asmens neliečiamybę bei draudžiamas nežmoniškas ar žeminantis elgesys, taip pat visų rūšių vergija ir priverstinis darbas (Chartijos 1–5 straipsniai);
- D. kadangi smurto prieš moteris mastas toliau kelia didelį susirūpinimą visoje Sąjungoje nežiūrint į tai, kad Sąjunga yra priėmusi tvirtą poziciją¹ būtinybės panaikinti smurtą prieš moteris klausimu, vykdo specialias kampanijas ir vietos projektus, skirtus kovoti su šiuo reiškiniu, o šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose, pvz., nusikaltimų aukų apsaugos, seksualinės prievartos ir seksualinio vaikų išnaudojimo, prieglobsčio ir migracijos srityse, atsižvelgiama į ypatingus smurto dėl lyties aukų poreikius;

---

¹ Žr., pvz., Komisijos komunikatą „2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategija“ (COM(2010) 491 final): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52010DC0491&from=LT>; 2010 m. kovo 8 d. Tarybos išvadas dėl smurto prieš moteris panaikinimo Europos Sąjungoje: https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lsa/113226.pdf.

- E. kadangi, remiantis Europos pagrindinių teisių agentūros 2014 m. paskelbto tyrimo „Smurtas prieš moteris: apklausa ES mastu“¹ duomenimis, smurtas dėl lyties vis dar yra plačiai paplitęs reiškinys – trečdalis visų Europoje gyvenančių moterų būdamos suaugusios bent kartą patyrė fizinį ar seksualinį smurtą, 20 proc. jaunų moterų (18–29 metų amžiaus) patyrė seksualinį priekabiavimą internete ir viena iš penkių moterų (18 proc.) buvo persekiojama, viena iš dvidešimties buvo išprievartauta bei daugiau kaip viena iš dešimties patyrė seksualinį smurtą, kai nedavė sutikimo arba prieš ją buvo panaudota jėga, apie daugumą smurto atvejų nepranešama jokioms valdžios institucijoms;
- F. kadangi, remiantis Europos pridėtinės vertės vertinimu, metinės ES išlaidos, susijusios su smurtu prieš moteris ir smurtu dėl lyties, siekia apie 228 mlrd. EUR per metus, iš jų 45 mlrd. EUR per metus sudarė išlaidos viešosioms ir valstybinėms paslaugoms, o 24 mlrd. EUR įvertinti ekonominės veiklos nuostoliai;
- G. kadangi Komisija savo dokumente „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016-2019 m.“ pabrėžė, kad smurtas prieš moteris ir smurtas dėl lyties, žalojantis moterų sveikatą ir gerovę, profesinį gyvenimą, finansinį savarankiškumą ir ekonomiką, yra viena pagrindinių problemų, kurias būtina spręsti, jei norima užtikrinti tikrą lyčių lygybę;
- H. kadangi Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) yra pirmoji tarptautiniu mastu teisiškai privaloma išsami ir plati priemonė, skirta užtikrinti smurto prieš moteris prevenciją ir kovoti su juo tarptautiniu lygmeniu ir spręsti smurto ne tik prieš moteris, bet ir vyrus bei vaikus problemą, grindžiama prevencijos, apsaugos ir paramos, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn ir smurto prieš moteris ir smurto šeimoje panaikinimo principais, ir pabrėžia kad reikalingos integruotos nacionalinio lygmens politikos priemonės;
- I. kadangi vykstant procesui, kurio metu siekiama susitarti dėl Sąjungos prisijungimo prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencijos) ir baigti su tuo susijusias procedūras, Maltos pirmininkaujama Taryba pademonstravo ryžtą ir pažangą; kadangi Tarybos, Komisijos ir Parlamento 2017 m. vasario 3 d. Valetyje priimtas įsipareigojimas visiškai netoleruoti smurto prieš moteris ir mergaites yra prielaida norint visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti konvenciją;
- J. kadangi Stambulo konvenciją pasirašė visos valstybės narės, tačiau iki šiol tik keturiolika ją ratifikavo;
- K. kadangi lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės yra žmogaus teisės, kurias pažeidžiant pažeidžiamos moterų ir mergaičių teisės į lygybę, nediskriminavimą, orumą ir sveikatos apsaugą, taip pat moterų teisės į laisvę ir apsisprendimą;
- L. kadangi Europoje ir visame pasaulyje sustiprėjo pasipriešinimas lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių užtikrinimui;

---

¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>.

- M. kadangi smurtas prieš moteris arba smurtas dėl lyties – tai smurtinis nusikaltimas, nukreiptas prieš asmenį dėl jo lyties, lytinės tapatybės ar lyties raiškos arba dėl kurio neproporcingai nukenčia tam tikros lyties asmenys; kadangi smurtas dėl lyties yra ir lyčių nelygybės priežastis, ir padarinys;

Rekomendacijos

- i) primena, kad Sąjungos valstybės narės, institucijos, agentūros, įstaigos ir organai ir visa Sąjunga yra saistomos Sutarčių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija), kad užtikrintų ir skatintų lyčių lygybę, visų pirma pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutarties) 2 ir 3 straipsniu ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 8 straipsnio bei Chartijos 23 straipsnio;
- ii) teigiamai vertina tai, kad Stambulo konvencijoje išdėstytas požiūris visapusiškai atitinka daugybę aspektų apimančių Sąjungos požiūrį į smurto dėl lyties reiškinį ir priemonių, įgyvendinamų vykdant ES vidaus ir išorės politiką, tikslą;
- iii) pabrėžia ir pakartoja, kad atsižvelgiant į tai, kad smurtas prieš moteris yra žmogaus teisių pažeidimas ir ekstremali diskriminacijos forma, kad lygybė ir nediskriminavimas yra būtini visuomenės vystymuisi ir turėtų būti taikomi teisės aktuose, praktikoje, teismo praktikoje ir kasdieniame gyvenime;
- iv) su dideliu susirūpinimu pripažįsta, kad moterys ir merginos dažnai susiduria su sunkiomis smurto šeimoje formomis, moterų lyties organų žalojimu, žudymu dėl garbės, su prostitucijas susijusia prekyba žmonėmis, seksualiniu priekabiavimu, prievartavimu, priverstinėmis santuokomis ir kitais nusikaltimais – visa tai yra rimti moterų ir merginų žmogaus teisių ir orumo pažeidimai;
- v) pripažįsta, kad moterys neproporcingai kenčia dėl smurto šeimoje, tačiau šio smurto aukomis gali būti ir vyrai bei vaikai – taip pat ir tapdami smurto šeimoje liudininkais;
- vi) yra susirūpinęs dėl to, kad dauguma smurto atvejų laikomi privačiu klausimu, todėl toleruojami ir apie juos nepranešama jokioms valdžios institucijoms, taigi matyti, kad reikia imtis papildomų priemonių siekiant skatinti aukas pranešti apie savo išgyvenimus ir gauti pagalbą, taip pat užtikrinti, kad paslaugų teikėjai galėtų patenkinti aukų poreikius ir jas informuoti apie jų teises ir esamas paramos formas; primena, kad teismo persekiojimo rodiklis smurto prieš moteris incidentų atvejais neleistinai žemas;
- vii) mano, kad Stambulo konvencijos pasirašymas ir su ja susijusių procedūrų užbaigimas taip pat padėtų sutvirtinti Sąjungos teisinę sistemą ir veiksmus, kuriais siekiama kovoti su smurtu prieš moteris, užtikrinant labiau koordinuotą požiūrį viduje ir imantis aktyvesnio vaidmens tarptautiniuose forumuose;
- viii) ragina Tarybą ir Komisiją paspartinti derybas dėl Stambulo konvencijos sudarymo;
- ix) ragina Komisiją ir Tarybą užtikrinti, kad, Sąjungai prisijungus prie konvencijos, Parlamentas būtų visapusiškai įtrauktas į konvencijos įgyvendinimo stebėsenos procesą;

- x) primena, kad Sąjungos prisijungimas prie Stambulo konvencijos neatleidžia valstybių narių nuo konvencijos ratifikavimo nacionaliniu lygiu ir nacionalinio veiksmų plano, skirto kovoti su smurtu prieš moteris, parengimo; todėl ragina visas valstybes nares užtikrinti, kad būtų parengtas nacionalinis veiksmų planas, skirtas kovoti su smurtu prieš moteris, o Stambulo konvencijos dar neratifikavusias ir visapusiškai neįgyvendinusias valstybes nares – tai padaryti;
- xi) pabrėžia, kad lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės yra pagrindinės teisės, kurios negali būti varžomos jokia dingstimi;
- xii) pakartoja, jog, remiantis SESV 3 straipsnio 2 dalimi, Sąjunga naudojasi išimtinė kompetencija tarptautiniams susitarimams sudaryti, kai jų sudarymas yra numatytas Sąjungos įstatymo galią turinčiame akte arba yra būtinas, kad Sąjunga galėtų naudotis savo vidaus kompetencija, taigi Sąjungos prisijungimas prie Stambulo konvencijos yra Sąjungos teisinės kompetencijos klausimas, o tai gali turėti poveikio bendroms taisyklėms arba pakeisti jų taikymo sritį sprendžiant klausimus, susijusius su trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, įskaitant asmenis, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, gyventojo statusu, taip pat atvejais, kai kyla klausimas dėl nusikaltimų aukų teisių;
- xiii) pakartoja savo raginimą Komisijai, išdėstyta Parlamento 2014 m. vasario 25 d. rezoliucijoje, į kurią įtrauktos kovos su smurtu prieš moteris rekomendacijos, pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, pagal kurį būtų numatyta nuosekli statistinių duomenų rinkimo sistema ir griežtesnis valstybių narių požiūris į visų formų smurto prieš moteris ir mergaites bei smurto dėl lyties prevenciją ir kovą su juo, taip pat galimybė nesunkiai kreiptis į teismą;
- xiv) atkreipia dėmesį į tai, jog Komisijos pasiūlyme COM(2016) 109 dėl Sąjungos prisijungimo prie Stambulo konvencijos pažymima, kad SESV 83 straipsnio 1 dalimi užtikrinamas teisinis pagrindas imtis veiksmų dėl moterų ir vaikų seksualinio išnaudojimo; todėl prašo Tarybos aktyvuoti nuostatą dėl pereigos priimant vienbalsį sprendimą, kuriuo smurtas prieš moteris ir mergaites (ir kitų formų smurtas dėl lyties) būtų įtrauktas į SESV 83 straipsnio 1 dalyje pateiktą nusikaltimų sąrašą.

NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	ES prisijungimas prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo
Nuorodos	COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE)
Atsakingi komitetai	LIBE FEMM
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Jiří Maštálka 4.10.2016
Svarstymas komitete	28.2.2017 23.3.2017
Priėmimo data	30.5.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 21 –: 0 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Rosa Estaràs Ferragut, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Evelyne Gebhardt, Virginie Rozière, Kosma Złotowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	João Pimenta Lopes, Jarosław Wałęsa, Josef Weidenholzer

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

21	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, António Marinho e Pinto
GUE/NGL	Kostas Chrysogonos, João Pimenta Lopes
EFDD	Joëlle Bergeron
ENF	Marie-Christine Boutonnet, Gilles Lebreton
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Jarosław Wałęsa, Tadeusz Zwiefka
S&D	Mady Delvaux, Evelyne Gebhardt, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Virginie Rozière, Josef Weidenholzer
Verts/ALE	Max Andersson, Pascal Durand

0	-

2	0
ECR	Angel Dzhambazki, Kosma Złotowski

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	ES prisijungimas prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo		
Nuorodos	COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE)		
Atsakingi komitetai Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE	FEMM	
Nuomonę teikiantys komitetai Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI		
Pranešėjai Paskyrimo data	Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy 24.5.2016	Anna Maria Corazza Bildt 24.5.2016	
Svarstymas komitete	29.11.2016	27.3.2017	8.6.2017
Priėmimo data	11.7.2017		
Galutinio balsavimo rezultatai	+: -: 0:	58 12 4	
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Daniela Aiuto, Jan Philipp Albrecht, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Michał Boni, Caterina Chinnici, Anna Maria Corazza Bildt, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, André Elissen, Frank Engel, Monika Flašíková Beňová, Kinga Gál, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Ana Gomes, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Jussi Halla-aho, Anna Hedh, Dietmar Köster, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Kudrycka, Cécile Kashetu Kyenge, Marju Lauristin, Juan Fernando López Aguilar, Monica Macovei, Florent Marcellesi, Claude Moraes, Angelika Niebler, Maria Noichl, Margot Parker, Soraya Post, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Michaela Šojdrová, Jaromír Štětina, Traian Ungureanu, Ernest Urtasun, Bodil Valero, Ángela Vallina, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Tomáš Zdechovský, Auke Zijlstra		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Izaskun Bilbao Barandica, Kostas Chrysogonos, Carlos Coelho, Pál Csáky, Stefan Eck, Julie Girling, Marek Jurek, Kostadinka Kuneva, Miltiadis Kyrkos, Jean Lambert, Jeroen Lenaers, Edouard Martin, Morten Helveg Petersen, John Procter, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Petri Sarvamaa, Branislav Škripek, Jordi Solé, Axel Voss, Julie Ward, Kristina Winberg		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Richard Corbett, Josu Juaristi Abaunz, Georg Mayer, Miroslav Mikolášik, Lieve Wierinck		
Pateikimo data	19.7.2017		

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

58	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Izaskun Bilbao Barandica, Nathalie Griesbeck, Lieve Wierinck, Morten Helveg Petersen
ECR	Monica Macovei
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Kostas Chrysogonos, Stefan Eck, Josu Juaristi Abaunz, Kostadinka Kuneva, Ángela Vallina
PPE	Michał Boni, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Kudrycka, Jeroen Lenaers, Angelika Niebler, Petri Sarvamaa, Jaromír Štětina, Csaba Sógor, Traian Ungureanu, Axel Voss, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Caterina Chinnici, Richard Corbett, Monika Flašíková Beňová, Iratxe García Pérez, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Cécile Kshetu Kyenge, Miltiadis Kyrkos, Dietmar Köster, Marju Lauristin, Juan Fernando López Aguilar, Edouard Martin, Claude Moraes, Maria Noichl, Soraya Post, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Birgit Sippel, Julie Ward
Verts/ALE	Jan Philipp Albrecht, Jean Lambert, Florent Marcellesi, Judith Sargentini, Jordi Solé, Ernest Urtasun, Bodil Valero

12	-
ECR	Arne Gericke, Jussi Halla-aho, Marek Jurek, Branislav Škripek, Jadwiga Wiśniewska
ENF	André Elissen, Georg Mayer, Auke Zijlstra
PPE	Kinga Gál, Miroslav Mikolášik, Michaela Šojdrová, Anna Záborská

4	0
ECR	Julie Girling, John Procter
EFDD	Margot Parker, Kristina Winberg

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė